

Posudek bakalářské práce VANDY FOUŇOVÉ „Soupis zvonů okresu Plzeň-sever vzniklých před rokem 1914 s důrazem na epigrafiku a výtvarnou výzdobu“.

Cílem bakalářské práce Vandy Fouňové bylo sestavení soupisu zvonů z území dnešního okresu Plzeň-sever (v hranicích z roku 1960). Soupis měl zahrnout všechny zvony, které se nacházely v daném regionu do roku 1914, a to bez ohledu na to, zda stále fyzicky existují. Jde tedy o soupis historický, nikoli materiálový. Rok 1914 byl zvolen jako mezník ze dvou důvodů: jednak došlo během první světové války vinou rekvizic k největším ztrátám historických zvonů, jednak – vzhledem k zaměření práce na epigrafiku a výtvarnou výzdobu zvonů – byl zájem soustředěn především na zvony umělecky a historicky hodnotnější. To ovšem nic neubírá na úplnosti předloženého soupisu podle daných kritérií.

Autorka strukturovala svou práci následujícím způsobem: po úvodním krátkém zamyšlení nad významem a funkcí zvonů následuje kapitola o pramenech, dokumentačních souborech a literatuře. Další kapitola nazvaná „Epigrafická a výtvarná výzdoba zvonů“ (tato kapitola se bohužel neobjevila v obsahu) nabízí přehled vývoje formy a výzdoby zvonů od gotiky po 19. století (je škoda, že tato poslední etapa, z níž pochází velká část evidovaného materiálu, je pojednána vzhledem ke starším obdobím nepoměrně stručněji), a to na základě literatury, ovšem s uvedením konkrétních příkladů ze sledovaného regionu. Úvodní část uzavírá stručný přehled zvonařů, jejichž díla se v soupisu objevila.

Následuje přehled všech 56 obcí severního Plzeňska, v nichž se nacházejí nebo nacházely sakrální objekty (kostely, kaple) se zvony. Každé z hesel obsahuje velmi krátké (často jednověťé) dějiny příslušného kostela či kaple, stejně stručný stavební popis každého objektu a konečně shrnutí historických zpráv o jeho zvonech, čerpané většinou z farních nebo obecních kronik. Tím je dán nezbytný kontext pro hlavní část práce, vlastní soupis celkem 187 zvonů. Každá položka obsahuje údaje o literatuře k dané lokalitě a konkrétním zvonům, dále transliteraci všech nápisů na zvonu, popis všech dalších výzdobných prvků, údaje o donátorovi zvonu, o zvonaři či dílně, ve které byl zvon ulit, všechny zjiřitelné chronologické údaje (vznik, opravy nebo přelití, zánik v důsledku rekvizic), a konečně technické údaje (rozměry, hmotnost, ladění a materiál). Pochopitelně nebylo zdaleka možné vyplnit u každého zvonu všechny kolonky.

Závěrem Fouňová v tabulce shrnula časové rozložení zvonů ze svého soupisu, shrnula pravděpodobný počet rekvizičních ztrát a doplnila charakteristikou sledovaného regionu (ten se z hlediska národnostního dělil až do roku 1945 na jazykově českou a německou část – také jím v důsledku toho vedla protektorátní hranice – a to se pochopitelně odrazilo i v dnešním stavu sakrálních objektů a jejich zvonů). Pochvalu zaslouží také rozsáhlá obrazová příloha.

Soustředění na soupis a jeho pracnost se pochopitelně podepsaly na stručnosti dalších kapitol. Bylo by užitečné, kdyby autorka mohla nashromážděné poznatky, především ty k epigrafice a výtvarné výzdobě zvonů, využít v další práci, ve které by je vyhodnotila.

Oproti původním předpokladům se nepodařilo zajistit přístup alespoň k některým ze zkoumaných zvonů a autorka tak nemohla ověřit údaje čerpané z jiných zdrojů přímo na materiálu. Určitou náhradou byly fotografie, které se snažila soustředit v co největším rozsahu. Byla tak odkázána na již zmíněné sekundární zdroje, které jsou jak co do výpovědní hodnoty, tak i co do spolehlivosti značně nesouměřitelné. Tím nabývá na důležitosti kapitola o pramenech a literatuře, která však vykazuje velké rezervy. Jde zejména o kritické posouzení relevance jednotlivých zdrojů. Nelze například klást na stejnou úroveň údaje z památkové dokumentace nebo z Podlahova soupisu na jedné straně a z lokálních kronik na straně druhé. Právě kritické vyhodnocení dat z velmi rozmanitých zdrojů představuje určitou slabinu práce.

Mám-li na závěr shrnout, jak se autorka vyrovnala se zadáním a jak hodnotit výsledek její práce, je třeba říci, že šlo o zadání velmi ambiciózní, jež vyžadovalo jak terénní práci, tak hlavně náročnou heuristiku, tedy zvládnutí množství nesmírně různorodých archivních pramenů a dalších zdrojů (především dokumentací různého charakteru a odlišné úrovně). Z tohoto pohledu je nutné zdůraznit, že se Fouňová vyrovnala se svým úkolem úspěšně a její soupis představuje solidní východisko další práce (ať už její vlastní či například regionálních badatelů). To rozhodně není málo. S přihlédnutím k výše zmíněným rezervám v oblasti kritiky a interpretace navrhuji hodnotit práci jako „velmi dobrou“.

V Praze 3. 9. 2020

Doc. PhDr. Zdeněk Hojda, CSc.